

הענין יחוס של קרב המלך

①
על אברהם נח
הקדמה שלם

⑤
קורבן נח
הקדמה שלם

בתחילת הדרך תרפ"ב הלא אחד מבעלי הבתים ונפל למשכב במין חולי מוזר ולשוננו התנפחה בפיו. כאשר תקוף ליה עלמא ורבענו בא לכקרה, ביקש החולה להוציא כל איש מעליו וסיפר לרבענו את סיבת חליו. לדבריו שבוע קודם לכן בשבת פרשת וירא הקשה כיצד זכו בנות לזמ שהמשיח יהיה מצאצאיו, אף שלא בושו בגילוי עריות טעמו והודונו שבניהם הם מאביהן, ודיבר עליהן בדרך בזיון. בלילה הופיעו בחלומי שתי נשים זקנות מאד שראונו ופנינו מכוסים ואמרו שהן בנות לזמ. הן הוסיפו ואמרו לו ששמענו את טענתו, ובאו מעולם האמת לענות לו. הן טענו שהיו יכולות לייחס לעצמן כל מעשה נב. כך שהיו יכולות לומר שנתעברו מן השכינה כביכול, וליסד דת חדשה כנצרות. והן קראו לבניהן עמון ומואב להודיע שכאשר אשה מתעברת יש לולד תמיד אב בשר ודם. בזכות זה זכו ויצא מתוך המשיח האמיתי. עוד אמרו שהוא המא גדול כאשר דיבר עליהן בדרך בזיון, מאחר שהוא דבר עליהן בזלזול, הוא ייענש מידה כנגד מידה כמרגלים (רש"י במדבר י"ד ל"ו) ותשתרבב לשוננו ותתנפה בחולו משונה וכך ימות. כשסיים האיש לספר את סיפורו, היסב את פניו אל הקור ונפטר לעולמו. רבענו ראה בכך עניין אמיתי, מאחר שהסבר נראה לו הסבר אמיתי.

ופרקת עלו מעל לואכך, ככר כהנתי צמקוס אמר קבס"מק נקרא לואכך לואכך כמגדל העץ שהוא כמו לואכך שהוא הסגיל צין הגוף להחלש וס"כ צהמ"ק צמקוס עולים החפלות והקרצנות אומס לע"ל כה' צנחית 17 טאין לו לואכך אלל הגוף עמוצכ צללש ולכבוד אהי צמוכס, וכך עטו כחזיק טאין לו לואכך ומחוצכ צללש סחכים אכור אך כשארס ומסועצד סחח יסרלל כמו צימי דוד וצימי צים סני סהי' עלים אוחס על כחס אז כחחק קלס ס'ס'ס וחס וסי' כללו סיס לואכך לחזיר סלו אך צגלות וסרקת עולו מעל לואכך כי לא יסי' לו לואכך , אך עמול עמול יקרא סיסו וס'ס סד עמס:

②

הקדמה שלם
הקדמה שלם

אמר ר' טוביה בר ר' יצחק יפתי
מציאות רות המואביה ונעמה
העמונית. אמר ר' יצחק (חללים פט
כא) מצאתי דוד עבדי, היכן מצאתי
אותו, בסדום.

⑥

הקדמה שלם
הקדמה שלם

ותאמר הבכירה אל הצעירה וכו'
ותשקין את אביהם יין וכו' (יט, לא לג)
עא) ופירש"י יין נודמן להם להוציא מהן
שתי אומות ע"כ, ומ"ר יש
מ"ד דנעשה להם מעיין של יין כדי להוציא
מהן שתי אומות, ודבר זה צ"ב דכיון שהי'
זה דבר גדול ונחוץ מאוד שיצא מהם שתי
אומות עד ששינו מעשה בראשית עליהן
להזמינם יין נס, וכמ"ש המ"ר פ' נ"א י,
וא"כ למה יצא ואירע זה בדרך זנות ובדרך
גנאי כ"כ, ומצינו שאברהם התרחק משם משום
זה הגנאי, וכמו שפירש"י כי א' ויסע משם
אברהם וכו' ד"א להתרחק מלוט שיצא עליו
שם רע שבא על בנותיו עכ"ל, ולמה אירע
זה בדרך גנאי, והלא הי' יכול להוציא מהם
האומות שינשאו לאתרים בדרך כל הארץ.

③

הקדמה שלם
הקדמה שלם

ויט, לב) לכה נשקה את
אבינו יין וגו' ר' פנחומא משום ר'
שמואל ונחיה מאבינו זרע, ונחיה
מאבינו בן אין כתיב פאן אלא
ונחיה מאבינו זרע כבאותו זרע
שהוא בא ממקום אחר, ואי זה,
זה מלך המשיח.

⑦

הקדמה שלם
הקדמה שלם

ויהי בעת
ההיא, ר' שמואל בר נחמן פתח (ירמיה כט יא) פי אנכי ידעתי
את המחשבת, שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף ויוסף
היה עסוק בשקו ובתעניתו, ראובן היה עסוק בשקו
ובתעניתו ויעקב היה עסוק בשקו
ובתעניתו ויהודה היה עסוק לקח
לו אשה. והקדוש ברוך הוא
היה עוסק בורא אורו של מלך
המשיח.

ס"ט יוס"ט

מלך המשיח
ונחיה מאבינו זרע בנימטריא זה
מלך המשיח (ציר נאמן)

④

הקדמה שלם
הקדמה שלם

יא. (ב) זאת החיה אשר תאכלו. הנה אחר שהתנצלו ישראל את עדים הרוחני שקנו במתן תורה, אשר בן היו ראויים לשרות שכינה עליהם בלתי אמצעי, כאמרו "בכל המקום אשר אוכיר את שמי, אבא אליך וברכתיד" (שמות כ כד), כמו שיהיה הענין לעתיד לבוא, כאמרו "ונתתי משכני בתוכם, ולא תגעל בפשי אתכם" (כו יא),

⑧

הקדמה שלם
הקדמה שלם

רבי שמואל בר נחמן פתח כי אנכי ידעתי המחשבות (ירמיה כט, יא)
שבטים היו עסוקים במכירתו של יוסף, ראובן היה עסוק בשקו ובתעניתו ויהודה ירד ליקח לו אשה
והקב"ה מביא אורו של מלך המשיח.

מלכות ישראל פניה ספר אוקוס

אמר ר' יוחנן בקש לעבר וזמן לו הקדוש ברוך הוא מלאך שהוא ממנה על התאנה, אמר לו, יהודה היכן אתה הולך מהיכן מלכים עומדים מהיכן גדולים עומדים. [לה, טז] ויש אליה אל הדרך. בעל כרחו שלא בטובתו.

מלכות ישראל פניה ספר אוקוס 2

הטעם למה יעצה נעמי לרות לשכב במרגלותיו של בועז ולהעמידה בנסיון גדול זה

רות ג' ד': ויהי בשכבו וידעת את המקום אשר ישכב שם ובאת וגלית מרגלתו ושכבתו וגו'. וכתב באגרת שמואל, וז"ל: וחנה יש בזה ספק איננו קטן, כי אם גדול ועצום עד מאוד, לזה בראותינו לנעמי הכשרה, יועצת לרות כלתה, פועל מגונה כזה, הכוונה יעשה לכלתה, ללכת לשכב מרגלות בועז, ולשום אותה בנסיון גדול כזה, אתרא דשכיח היזקא, להיותה נחשבת כאחת הנבלות, ומה גם ללכת לשכב אצלו ולגלות מרגלות בועז וכו'. הלא טוב היה לה להעשות ולגמור הדבר עיני אמצעים חשובים רבים ונכבדים. או מפיה אל בועז ממתיק לו דבריה כי גואל קרוב הוא, ולו יאתה, בהיותה רות אשה כשרה והגונה, כי הוא בעצמו היה מכירה וידע כי אשת חיל היא, ואם מדי יצא הדבר במעט השתדלות היה הדבר נגמר, כי היא מלאכת ד' להיות מזווג זווגים, ומה ראתה על ככה ומה הגיע אליה לעשות הדבר הזה באופן הבלתי נאות לעין כל.

ומסביר האגרת שמואל (אחרי שהביא כמה ביאורים ודחאם) לכן אני אומר כי התירוץ הנראה לי בקושיא זו הוא, כי נעמי כבר ידעה, כי דוד מלך ישראל והגואל המשיח ראוי לצאת מבוטח הצדיק, ולכן ראתה נעמי כי מאחר שבזווג הקדוש הזה עתיד לצאת ממנו שורש ישי וכל מלכות בית דוד, בהכרח הוא שיקטרג סטרא אחרא איזה קטרוג עד שלא יבוא לידי גמר, על כן רצתה נעמי לסמות עיני הקטיגור בתת לו חלק מה בזה הזווג, כדי שלא יקטרג עליו כלל, עייד מה שצוה השייית ביום הכמורים, אשר הוא יום אדיר וקדוש בימי שנה, ואותו היום כל ישראל, כולם קדושים, כולם עושים באימה וביראה רצון קוניהם, הוא מקנא על קדושתם, ואפשר שיקטרג עליהם, על כן צוה השייית, שיתנו לו חלקו, והוא שעיר המשתלח לעזאזל, וכאשר נתנו לו חלקו באותו היום הקדוש, אז מתפייס באותו החלק שכבר נתנו לו, ושוב אינו מקטרג עליהם, לפי שדרכו להדבק אל כל דבר של קדושה לקטרג עליו.

מלכות ישראל פניה ספר אוקוס

פְּרִשָּׁה ו א (תהלים קיט טז) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ.

דָּבָר אַחֵר, עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ.

מִשְׁפָּטִים שֶׁהַבָּאָה עַל עַמּוּנִים

וּמוֹאֲבִים, וְצְדָקוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם זְקֵנֵי וְעַם זְקֵנָתִי, שְׁאֵלוּ הַחַיִּשׁ

לֵה קָלְלָה אַחַת מֵאֵיזו הַיִּתִּי

מלכות ישראל פניה ספר אוקוס

דוד בן ישי

בספר גורא תהלות לחיד"א, ובליקוט המכירי לתהלים קי"ח, ובכתבי הארז"ל כתבו שבימי ישי עדיין לא הוכרעה ההלכה שהוא כשר לבוא בקהל, כיון שייחוסו היה מרות שהיתה גירת מואבית, שעובד אבי ישי היה בן רות, וכן מנואר ביבמות (ע"ו): דלאחר דניצח דוד את גלית אמר דואג שיש לפקפק אם ראוי לבוא בקהל, ואבגר אמר תנינא עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית, ודואג שאל הרבה קושיות עד שרצו להכריע על דוד שהוא פסול, מיד חגר עמשא חרבו כישמעאל ואמר כל מי שאינו שומע הלכה זו ידקר בחרב, כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית ע"ש, אבל לפני לידת דוד פקפק ישי אם בניו מותרין לבוא בקהל.

וכתבו שם עוד, דישי רצה לטהר את בניו ע"י שיחק שפחה והבן יהא עבד וישחררנו, ולאחר שישחררר הרי הוא כישראל לכל דבר, ושפחה זאת הלכה לגבירתה אשת ישי (נצבת בת עדאל) וסיפרה לה מה שמתכונן בעלה לעשות, אמרה לה שזה שלש שנים שפירש ממנה ואין לה שום עצה, ויעצה השפחה שהכנס עמה לבית אפל, וגבירתה חבוא במקומה, וישי דימה שבוטל השפחה אבל למעשה בעל את אשתו, ונתעברה באותו לילה בדה המלך, והנה בניו ידעו שהוא פרוש מאשתו ג' שנים, ע"כ דימו שהוא ממזר, ואשת ישי לא סיפרה שהוא בנה שלא לגלות מסתורים ולבייש את ישי, וגם שלא רצתה לגמול רעה לשפחה שהסכימה שתבוא היא במקומה, וע"כ כשגולד דוד המלך רצו לזרקו לכלבים, וכמאמר דוד המלך (תהלים כ"ז) כי אבי ואמי עובוני ה' יאספני, שניצל בנס מן החיות, וישי אסף אותו לביתו ונחשב לבזוי וממזר בבית אביו וכמאמרו (תהלים ס"ט) מזור הייתי לאחי ונכרי לבני אמי, שנחשב בבית אביו כמשוקץ ומחועב, רק אהוב היה לה' לבד, ואף שנבחר להיות רועה צאן כמלאכה בזויה, לבו היה שלם לה' ומעולם לא ישן כשחין גשמיין דהיינו שיגת הסוס, שהיה עוסק תמיד בחורה, והקב"ה שהוא בוחן לבבות הכיר רום מעלתו (וראיתי מאמר מחכ"א שנגע ברעיון הנ"ל, אבל כאן הוספנו והרחבנו הדברים באר היטב).

מלכות ישראל פניה ספר אוקוס

ויש אליו אל הדרך ויאמר הבה נא אבוא אליך. (ל"ח טז) וכמ"ר ויש אליו, בעל כרחו שלא בטובתו.

מכאן היתה ההתחלה למלכות בית דוד ולמלך המשיח שיבוא במהרה. ותועלת הספור, היא, שכל הענינים היותר גדולים ונשגבים, השמן מעכב עליהם, ואין עצה אחרת זולת לעקם את הדרך ולפייס את השמן, כי בדרך הישרה, דרך התורה, ה' השמן מקטרג ולא ה' יוצא הענין לפועל, — וכן ה' הענין עם עובד אבי אביו של דוד, שיצא מרות. המואבית א.

14
מכתב אל הרבנים
בבית דין
הגדול

ואם יוכלת להנין הסוד שהוא חסר מלת
שחולו מדע סודו וסוד שמו כי יש לו הכתוב במהרה ואני אגלה לך קצת הסוד ברמז כהיותך בן שלמים ושלם תדענו :

15
מכתב אל הרבנים
הגדול

18

מכתב אל הרבנים
הגדול

הפלא ענה הגדול תשיה אור וכן למה
נקרא שמה תשיה מפני שהיא כתיבה כתי
של אדם דבר אור תשיה שניתנה כחשאי
מפני השמן

19

מכתב אל הרבנים
הגדול

כתב הרמקס"ו ו"ל דע כי אלו השלשה סומונים לפני עולם יותר
מאנשים אחרים ומרת הדין מקמרת עליהם והעל במתן תורה
יכילת דוק ותשכח בכל המקומות שחשאו ישראל בסדר רובם היו בעת
מעלתם הגדולה הלוחות הראשונים נשתברו בסביבת העגל ואמר רז"ל
ששלמה בהם עין הרע . ויהי העם כמתאוננים אחרי סררי הדגלים
וישרות השכינה בתוכם שנאמר שוכה ה' רבבות אלפי ישראל . ויהי
העם וגו' עון סרגלים בעת כניסתן לארץ עון פעור אחר שהסכים להם
הקב"ה הברכות על ידי בלעם שנאמר ע"י זכור נא מה יען וגו' זהו
מאמר רז"ל ליבא כתוב' דלא רמו בה תיגרא עב"ל . כלל דבריו בסו
שעולה למעלה ולגדולה או מהגרה בו השמן ועולה ומקמרת על כן הכהן
איש החסד ציוה שיחזור . וכתב עוד שם וע"כ תקנו לשבור הכוס
בשעת החופה פי' כדי לתת למרת הדין חלקו ועל ידי כן ועונתה קצצה
פיה . וכן היה הענין במתן תורה שהיו ישראל להקב"ה ככלה לחתן
קמרג השמן בנתנית הלחות כי היה ירא כי כשהיה הלחות בישראל
או יתבטל מציאת השמן שהוא ושלמה ע"ל הרע שלו בהסתרת העגל
ואז נשתברו הלחות :

20

מכתב אל הרבנים
הגדול
Vol. 1 pag 262-263

יום הכפורים (ב) : שוחד לשטן

כמה פעמים ברננו ענינים בביאור גדר השוחד לשטן המוזכר בחז"ל
ובראשונים. אמנם בזה ביאור בהיר ביותר.
הן כתבנו לעיל במאמר "קשיות עורף" את גדרי מדה מגונה זו (עי'
למשל, רמב"ן פי' אחרי מות בענין שעיר לעזאזל). כי כמו הקפיץ כל שידחקו
עליו יותר, גם כה המנגד יוגדל, כן העקשנות היא הקפיץ שברוחניות, וכל
שירבו ההתכחחות והבידורורים, או אדרבא, יתקשה העורף יותר ויותר, ע"ש היטב
מש"כ דברים איומים בזה.
ע"כ במלחמת היצר צריך ללחום בערמה רבה, שלא יבא עם היצר
למלחמת פנים בפנים, כי במלחמת פנים בפנים, הרי ידחוק ע"ג הקפיץ, וישוב
הקפיץ לדחוק אותו כל עוד יותר, ומן העצות היותר מוצלחות בזה הוא, להשביע
את העקשנות באיזה דבר קטן היצוני, שהיה נראה כאלו ח"ו מט צדיק לפני
רשע, ויצליח לרמות את הס"א ולחסל את העקשנות המחרבת, וזהו גדר שוחד
לשטן, כשכונתו לש"ש ממש.

גדר שעיר לעזאזל, הנה צריך להיות ממש כמו השעיר לה, שזין במראה
בקומה ובדמים, ונבחר ע"פ גורל, ונקרא שמו לעזאזל, ומובילים אותו לשם, ממש
כאילו היה ח"ו קרבן לשעירים ולס"א ; וכאלו לאמר, שכמו שיש שעיר לה'
כן יש שעיר לס"א ח"ו, בלי שום הפרש, ואין שום חשיבות בזה יותר מזה.
אמנם, באמת, מקריבים גם של עזאזל לה', כי כך מצוות ה' שיוקרוהו משם.
ולקיים רצון ה' עושים, וע"י רמב"ן דהוי לגמרי בכונה לה' ממש, וגם הרי
השעיר לעזאזל מכפר על רוב העבירות, וא"כ בודאי של קדושה הוא לגמרי.
ואם תשאל, א"כ למה כל העסק הוא כאלו מקריבים אותו לס"א ? על זה
התשובה, דהיי' לרכך את העקשנות, ע"י מה שמרמים אותה, ע"י שהרושב
ההיצוני הוא כאלו עושים לס"א ; ודי בזה כידוע, בענין היצה"ר, שכשב
שתוא מרמה, כן בהשתמש בכליו ודרכיו, אפשר בקל לרמות גם אותו.

continued...

(ג) גורל אחד לעזאזל הר נבחר צוק קשה שנא' ארץ
גדולה לשון רש"י וב"כ לעזאזל למקום הקשה שבתים יכול בישוב
תלמוד למר המרבה, ומנין שיהא צוק ת"ל אל ארץ יורה, ולפי
זה יהיה פי' מלת לעזאזל לקשה ורוא כלל הדין כמו עזאזל ונכור.
וה"א כתב אמר רב שמיה אל"פ שכתוב בשעיר הנסאת שיהא לשם
גם השעיר המשתלח הוא לשם ואין צורך כי המשתלה איננו קרבן
שלא ישחם ואם יכלת לתנין חסדו שיהא אור מלת עזאזל תרע
סדווסד שט"ו כי יש לו חברים בסקרא והנה ר"א נאמר רוח סמכה
ברמז כהיותך בן שלשים ושלש תרענו והנה ר"א נאמר רוח סמכה
דבר אבל אפי' תרכיל מנחת סודו שכבר נלו אותו רבותינו במקומות
רבים אמרו בבראשית רבה ונשא השעיר עליו זה עשר שנה, הן
עשר אחי איש שעיר את כל עונותם עונות חם שנא' ויעקב איש
תם ומפורש מזה בפרקי רבי אליעזר הגדול לפיכך דרו נותנין לו
למטל שחוד ביום הכפורים שלא לבטל את קרבנם שני גורל אחד
לפי גורל אחד לעזאזל גורלו של הקב"ה לקרבן עולה וגורלו של
עזאזל עשיר והפסולת וכל עונותיהם של ישראל עליו שנא' ונשא
השעיר עליו ראה סמאל שלא נמצא ביום חסא ביום הכפורים אמר
לפני הקב"ה רבך כל השלמים יש לך עם אחד בארץ כמלאכי השרת
ששמים את מלאכי השרת יחמו רגל כך הן ישראל יחמו רגל ביום
הכפורים מה מלאכי השרת אין בהם אכילה ושתייה כך ישראל אין
בהם אכילה ושתייה ביום הכפורים מה מלאכי השרת אין להם
קפיצה כך ישראל עומדין על רגליהם ביום הכפורים מה מלאכי
השרת שלום מחויין ביניהם כך הן ישראל שלום מחויין ביניהם

16

מכתב אל הרבנים
הגדול

**ולא יזבחו עוד את יזבחותיהם
לשעירם אשר הם זנים אחריהם**

17

מכתב אל הרבנים
הגדול

והי' יתעש בן לוי בשעה
שירד משה לפני הקב"ה בא ששן ואמר
לפניו רבנו של עולם תורה היכן היא אמר
לו נתינת לארץ תוך אצל ארץ אמר לה
תורה היכן היא אמרה לו : אלוהים היכן
היתה ונה' הלק אצל ים ואמר לו אין עמך
תוך אצל תתום איל אין בי שנאמר : תתום
אמר לא כי היא ים אמר אין עמך אבוח
וזה אמר כאונות שמענו שמעתה תור
ואמר לפני הקב"ה רבשען : חפשיה בכל
הארץ ולא מצאתיה אמר לו : לך אצל בן
עמם הלק אצל משה אמר לו תורה שנתן
לך הקב"ה היכן היא אמר לו וכי מה אני
שנתן לו הקב"ה תורה איל הקב"ה למשה משה בראי אתה אמר לפניו
רבנו של עולם תורה נגזרה יש לך שארה משתעשע בה בכל יום אני
אחיק שוכה לעצמי אמר לו הקב"ה למשה האיל ומיעטח ענקי הקב"ה
על שכן שנאמר : וכו' תורת משה עברי וגו' :

קום

תורה ספר הא, וזהו על שם לל היה וזה מן משה ויל
למתינת במרמז לפני לך דבר סודו הקב"ה למתן
השם כשעה מן תורה מלא קמרה טעם אמת עמיתיה (מתוך
למך מ' ים כמנהג אה עטן (הם סודיה הוא עטן והוא חלק
מחזק כדומה) כפיך דרכי (דף טו)
ותורה' מ' כמספרין (דף טו) תשי'
ענינה כחשאי מפני השמן :

והיי' האו"ל שבנותנים שחוד לשטן כדי שלא יקטרג, והנה הקטרוג.
 כידוע, הוא ענין הסתת היצר עצמה, וכיון שידמה השטן שממלאים את רצונו
 לא יוסיף לבלבל בהסתותיו בעת עבודת ה'. הרי זה ממש כעצה המפורסמת
 שכשבא היצר באמצע הלמוד, ואומר לנו להפסיק וללכת בדבר ענין נחוץ,
 נשיב לו, שבודאי הענין נחוץ, והלוך נלך, אבל נדחה קצת לשעה מאוחרת
 יותר, ובינתיים נלמד. עיי' תדחה הסתות לגמרי.

ומצינו בענין התפילין בס' טעמי המצוות לרדב"ן (מצוה ע"ט) וצריך
 לכרוך כל פרשה ופרשה בשער של עגל, ויצא ממנו לחוץ, כדי שיראו כל
 המקטריגים שיש להם חלק במצוה, ושעיר לעזאזל יוכיח... ומכאן תבין כי
 בכל מצוה ומצוה צריך לעשות רמו למדת הדין, כדי שלא יקטרג עלינו...
 וברור הוא, דהיינו כג"ל שאין הכונה ה"ו שיעשו מה לס"א ממש, וכש"כ רמו
 לעגל, כאלו מחשבו ה"ו לדבר ממש, אלא לשכך את קשיות העורף והעקשנות
 כג"ל.

21

חוק הכתובים

הספרים שבתורה ובראשית

אין יחזקו הכתובים ע"פ הקדמה אחת זכה וזכה
 אשר האירה עיניו בדברים נחמדים מאור תורתו, וכו' כי אדם
 הראשון הוא אילן שבו היו תלויים כל הנשמות של הקדושה שיהיו
 לעולם מיום היות עולם ואשר עתידים לנאח, והשטח אדם שנת
 חלק הרע יקפץ ממנו שבי לאין מספר, ודרשו מעל ספר אנו
 אחת מה עליו השבויים מהקדושה בקליפה, וכו' עם ה' משגלים
 מיום היותם נברר ולהיות בלעו מפיו והולכים ומצברים ומולידים
 מידו באמצעות מקור הקדושה אשר נתע ה' בחוכמו היא הכורה
 והמלוכה, גם לפעמים באמצעות דביקות הנפש הקדושה בנפש העומה
 לאונסה תוליד נפש חיה למונה, וכו' סוד (וישלה ל"ג ג') והדבק
 נפשו דבידה בנ יעקב ששחצה נפש דינה הקדושה לנפש קדושה
 מניה שתינה נחונה תוך שכם, ואמר ז"ל (קבלת יעקב) כי הוא
 נפש רבי חניאל בן חרדיון, והוא רמז רחב"ח קמא ידום, ולפעמים
 תלך הנפש ומעלה לעולם לגד השרצה נפשות הקליפה בעולם
 הוא גם היא ובאחזה חביבה מובדלת מאור הקליפה טעמה ותאורה
 ללכת צורך הטוב והוא סוד גשמת הגרים המתגירים מעלמם
 ותחסיקם להסתופף בל הקדושה, וככלל דבר זה גם כן באמצעות
 דבר מעונה ביותר יבחר השבוי שהוא אדם בליעל להוליד נפש
 הקדושה שבצורה צדו במקום קליפה שהוא בחינת העון שיהיה
 יותר מעונה, וזה לך האות רוח המואצת יתה ממות אב וצחו
 ונעמה העמונית, ותבחין לדעת כי רוח שיתנה ממנה שלשלת מלכות
 בית דוד יהיה ממוצא שהיא בעלת עבירה בחליפות יותר קמא
 ומעשה מבימות עליה כאומנם ז"ל (צ"ר נ"ח) ונעמה יתה
 מעטון שלף היה העון מורה כחומה, ויש לך לדעת כי אם היה
 טעם מעשה לט אדם אחר לא היו יולדים באמצעותו צ' פרידות
 הטובות אלף לגד לטע שיהיה גדול בחינתו כי גם בחינת הרע יש
 צה הדגות גדולות זו למעלה מזו כפי בחינה, ולא ולמד מהאומות
 שהם ענפי הקליפה שיש בהם מלפים גדולים ומלכים קטני הערך
 ושרים גור, והוא סוד אומנם ז"ל (סועה מ"ט) בעקבה משהח
 כוננת צה כי לגד אלו מצברים כל הפיכת הקליפה מהקדושה
 כשיגיע הכיבוד לסוף דבר שהוא העקב וכינו החכלית לעקבים
 כי הוא סוף אברי האדם, ולה המנהל כי בזמנים הראשונים היו
 מצברים מהקליפה נפשות גדולות ולא ולמד האדם הגדול בענקים
 אצלו ועטרת ראשו הוא אצרכם גר דק ראשן שבגרים ושרה אמנו
 ורוח המואצת וצדורות אחרונים שמעיה ואצטליון אונקלם הגר, והן
 האם הגם שמתגיירים להיות שספו תמו יולדי הקדושה מתוך הקליפה
 ולא שאחר כי אם בעקבות, גם כה המבדר בחינה עלמה קטנה והוא
 סוד חז"ל בזה (צ' ר"ח) דנגשו רגלין צרגלוקמט כי כל בחינה תבדר
 בחינה, וע"פ הקדמה זו השכל ענה ה' אשר יען על יהודה ושלה
 מלאך וקברתו לגד אל הקדשה (צ"ר פ"ה) כי באמצעות היות
 הדבר צלחי הגון ע"פ החורה לשכך את קשיות העורף והעקשנות היות
 יהודה אנום ע"פ הדיבור נעלם דבר איסור ממנו ולא ידע כי

כלו הוא וזכה הוליד ממקור העומה ענף מופלא שבקדושה פרץ
 חנה שהיו שבויים בחינה הרע ויהיה אדם בליעל רוצן עליהם
 לגד גדול מעלמם, ולא ולמד כמה לדיקים יאלו מהם ושגשלה המלוכה
 של בית דוד, חולה יהודה שהוא בחינה המלוכה לא היה אדם יכול
 להולידם מידו, גם זולה דמיון מעשה הרע כי יבא אל כלו חין
 מלכות להולידם ובאמצעות דמיון הרע הכי זה נכנס למדור הרע
 והוליד של רב,

22

חוק הכתובים

סדר חקת

פְּרָשָׁה יִט אַ יִט בַּן זֹאת חֻקֵּי זֶה
 שְׁאָמַר הַכְּתוּב (איוב יד ד) מִי יִתֵּן
 טְהוֹר מַטְמָא לֹא אֶחָד. כְּגוֹן
 אֲבָרְהָם מִתְּרַח, חֻקֵּיהָ מֵאֶחָז,
 יֵאֲשִׁיָּה מֵאֲמוֹן, מִרְדְּכִי מִשְׁמֻעִי,
 יִשְׂרָאֵל מֵעֹבְדֵי בֹכָבִים, הָעוֹלָם
 הַבָּא מֵעוֹלָם הַזֶּה. מִי עָשָׂה כֵּן,
 מִי צָוָה כֵּן, מִי גָזַר כֵּן, לֹא
 יִחִידוּ שֶׁל עוֹלָם.

23

חוק הכתובים

קמי עשי

מגירת סתרים

פירוש על מגלת רות שחיבר הנאון המופלא מן דורו החסיד והקדוש
 המקובל הנחל האלהי מורינו הרב רבינו משה חיים לוצאטו ז"ל זיע"ן:

א (ה) וידו בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ וילך איש מבית לחם יהודה לנור
 בשדי סובב הוא ואשרו ושני בניו. סנס ידוע לכל אשר עם אלפים בלבו
 רוח מקמם ודעת. כי נשפת דוד המלך יהיה מלוצפת בקליפת מואב ועם רוח ילאס,
 כי גם ע"ז נח' מי יסן מסור מעמא. סן סנס מחשבות הבורא וחטולותיו שבסגמ עולמו
 לביה אה כל טעל לדרך אישורס, וכל מעשס ס' ילכו נחיות. סנס כי בארמות עקלקלות,
 כי ע"ז כחוב מנלס טמקות מני חשך ויולל לאור ללמות. כי חס לכל סנסמות כגדולתם
 קרס. בלכסס לחוך סקליפות לשלול שלל ולכח צו, וכן הוא למשס ולסני המשימין בגלות
 סס כי בקליפות ילדו אמרי סכניס וסנס מדוכאסם בחכלי עויו, לזכור אה ישראל.

24

חוק הכתובים

ז ידוע כי ענין הגלות הוא שבני יהוי
 צין האומות ייעלו הנילוזין של קדושה שיש בכל
 המדינות, וכמו שמשמע צגמ. פסחים שענין
 הגלות הוא נעיר גרים, וכל ענין של גרים הוא
 הנילוזין של קדושה שפלו צין האומות, וצארכ"ח
 הקדוש הקשה דא"י חילו לא חטאו ישראל, ולא
 היו לריכין לניך לגלות, האריך היו מכניסים
 הנילוזין האלו לקדושה, ומתוך כי חילו לא חטאו
 ישראל ה"י הקדושה בהם בחינת אכן השואצת,
 שה"י הקדושה מוכנה את כל הקדושה מצין
 האומות, וכשפלו ממדיגינס ע"י חטא הולרכו
 לניך לגלות ככדי לקצן הנילוזין של קדושה, וכן

29
כ"ס כ"ס
כ"ס כ"ס
כ"ס כ"ס

יתן כ' סכס ומצאן מנוחה

ואמרה הנה עד כה דברתי ברכה שתצדק
לשתיכן, אך הנה יש ברכה אחרת, והיא ההדרגה
השלישית אשר איננה רק על אחת מכם בלבד.
והיא יתן ה' לכם ומצאן מנוחה אחת משתיכן
מנוחה, והוה אומרו ומצאן בחסרון הה"א לגמרי,
כמו שאמרו ז"ל שחסרון הה"א הוא על האחת
(עיין ילקוט רות רמז תרא בהגהה), אלא שדרשו
על ענין אחר, ועל כן לא היתה בזה ה"א כאשר
במלת יעשה, ששם היא אלא שלא תקרא, אך פה
נעקרה לגמרי, שהוא כי גם מתחלה על אחת מהם
כיוונה, והוא על מנוחת מלכות הנקראת מציאה
בתוך בנות לוט, והוא מאמרם ז"ל בבראשית
רבה (ג טז) וז"ל: מצאתי דוד עבדי היכן מצאתיו
בסדום, דכתיב ואת שתי בנותיך הנמצאות,
ע"כ. והוא שמצאו את דוד בתוך בנות לוט
לצאת מתוכן, וזה יאמר ומצאן מנוחה שאותה
המציאה של מנוחה, כמה דאת אמר מצאתי
דוד עבדי, תהיה באחת מכן. והוא כי תהיה
מכם האשה העתידה לצאת ממואב שממנה
יצא מושל בישראל.

29

מק"כ' מוק"כ'

או יאמר ויקר מקרה במה שאנו עתידים
לאמר לפנים ורמזנוהו למעלה, כי רות המואביה
שנתעודה לצאת ממנה מלכות בית דוד בזכות
בת לוט על מה שעשתה לשם שמים עם אביה,
היא עצמה בת לוט כאשר יוכיחו העניינים,
וגם עולה מספר בת לוט עם מואב כמספר היא
רות המואביה במספר קטן, וכזה יאמר ויקר
מקרה כי אותו המקרה אשר קרה לה עם אביה,
הקרה לה עתה חלקת השדה לבועז, לבא גמר
הענין אל הפועל, ולהורות כי ממחר האלהים
לעשותו. על כן מיד הזמין כי והנה בועז בא
מבית לחם וראה את כשרותה, ולכן הבין כי
זאת האשה אשר הוכיח ה' כאשר יבא בס"ד,
וזהו אומרו והנה בועז בא ולא אמר ויבא בעז
כו'.

א' ע' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י'

30

מק"כ' מוק"כ'

(ב"ג) ועתה הלא בעז מודעתנו וכו' ורחצת
וסכת וכו'. הנה על כללות הענין ראוי לשום
שכל והבין, הזאת נעמי שיאמרו כלילת דעת
ויראת ה' והצנע לכת, ומה ראתה על ככה ומה
הגיע אליה, איך אמרה אל רות עצה נבערה
הלוך תלך כנשף בערב יום אל המשכב אשר
ישכב שם בועז ולגלות מרגלותיו לשכב אצלו
להיות עמה ואוי לה לאותה בושא, למה יאמרו
הרואים כי בשוקי האיש תרצה וכן לא יעשה.
ועל נעמי יפלא כי הכוונה תעשה את כלתה

continued...

איתא בשם האר"י"ל ולכן אנו רואים צהרבה
הקופות באורך הגלות, שהיו בניי צמדינה אחת
זמן רב, ואחר זמן נכפכה לצ המלכות ונגרשו בניי
מהמדינה ולא נשאר שם אף יחודי אחד, וככל
אורך הגלות לא שבו בניי למדינה הזו, כי לאחר
שבניי נמרו טבדחהם באותו המדינה, וקצבו כל
הנילווין של קדושה אז שוב אין להם מה להיות
באותו המדינה - ולג מלכים ושרים ציד ה',
והקצ"ם מסבב הסיבות שבמלך יגרש את בניי
ממדינתו. וצ"ע שהיו בניי צרום המדריגה אז
באו כל הנילווי קדושה מהמדינות להם, וכמו
שרואים צעה מ"ת שחתו כהן מדין נהקרב לבני
ישראל, וכמאמר הכתוב אליך כל גיים יבואו
מאפסי ארץ.

25

Shimon P.
pg 31

ע"כ הנה זקניי
וצוקלה"ה מקצב אמר דענין המלוכה לא
הי נמצא בישראל והיו צריכין ליקח זאת
מעמון ומואב, עכ"ה"ק והפירוש פשוט כי
באשר כל ישראל כאיש אחד המה אינו שייך
שאחד ישתרר על חברו כמו שאין האבר
האחד שבאדם משתרר על האבר האחר,
ולכן הוצרכו ישראל ליטול המלוכה מעמון
ומואב, משום דקליפת מואב גיאות כמשה"כ
(ישעי ט"ז) שמענו גאון מואב גא מאוד. וע"כ
היתה נפש דהקע"ה טמועה בשב"י בתוך
קליפת מואב כדי להוציא ענין ההתנשאות
מהקליפת ולהביאה אל הקדושה להתנשא
ולהשתרר לשם שמים.

26

PNK PSL
pg 15

מעם שזכה לוט להיות עם אברהם אבינו ונס
קול גופא שזכה ללאת ממנו דוד ומשיח
נראה כי ה' בוצטם הרוז אביו אף שלא ה' מס"כ
בשלימות ולכן נשקף אעפ"כ טריפתו ה' בכלל
קדוש השם ונשקף בעבור הש"ם ואין הקב"ה מקפח
שכר כל בר' לכן זכה לכל זה :

27

ש"י פסק דין
מק"כ' מוק"כ'

(כח) על פני תרה אביו. בחיי אביו (כ"ר) ומ"א י"א ש"י אביו מה שקבל מרח
על אברהם בנו לפני נאמר על שכתה את אלמיו והשליכו לכבשן האש והגן יושב
ואומר כלבו אש אברהם נוטח אני משלו ואם נמרוד נוטח אני משלו וכשנילו אברהם
אמרו לו להרוז משל מי אחת אמר להם הרוז משל אברהם אני השליטוהו לכבשן האש
ונשקף וזהו אור כשדים.

אשר אהבתה וכי התענית בכל אשר התענית, ולא שתה לבה מה תעשה כי יקום בועז משנתו והנה אשה שוכבת מרגלותיו, אולי תבער בו חמתו ויזעק וזעקה גדולה ומרה גשו נא אלי סביבותי נערי, ראו באה אלי אשה ותגל מרגלותי ותשכב, רדפו ותפסוהו רמסוהו גרשוהו פטרוהו תרכוה מכל המקום הזה, עשו לה כדת עשו לה כנימוס עשו לה כראוי, תוכחת מגולה לעיני כל ישראל ונסרו כל הנשים ולא תעשינה כדבר הרע הזה כי רע עלי המעשה, ואם אחר שב גם ישיש כמוני היום הלך לבה, ומה תעשה אחרי הבחורים. וגם המה יענו אחריז עזות ומפניה לא יחשכו רוק ותשמע בחרפה. וגם כי מיד בועז לא תצא לה תקלה, הלא מכיתה עד גרן השעורים בנשף בערב יום, הלא יפגעו בה כמה וכמה ריקים ופוחזים מאחרי בנשף ואחוזו בה, ולא ירפוה עד עשותם נבלה ומושיע אין לה. והמבלי אין שדכנים בישראל, דבר ידברו אל בועז לאמר הלא ראית הנערה הזאת אשר היתה עם נעורתיך, והלא שמת לבך אל צניעותה וכשרותה, והגד הוגד לך כל אשר עשתה עם חמותה אחרי מות אישה ותעזוב אביה ואמה ותבא לחסות תחת כנפי ה', ומי כמוה תפרוש גם אתה כנפיך עליה כי היא טובה לך להבנות ממנה, או נעמי בעצמה דבר תרבר היא עם בועז כי קרוב לה האיש ולא ישיב את פניה.

אמנם אומר כי מרוב חכמה ורוח אלהים בקרבה עשתה זאת, והוא כי הן אמת כי לו היתה נפש גיורת זולתה תחת נפש רות, לא היתה ראויה לינשא לשר וגדול בישראל ראש הסנהדרין כבועז, אך רות אחת היתה ואין כמוה ביתר גיורות, והוא כי היא היתה אשר לו יעדה הוא יתברך להוציא ממנה כתר מלכות בית דוד, מאז שכבה בת לוט בנעוריה את אביה במערה לשם שמים בחשבה לקיים העולם, כי העולה על רוחה כי איש אין בארץ זולת אביה להחיות זרע על פני כל הארץ, ומה גם למאמרם ז"ל (בראשית רבה נא י) כי באומרה ונחיה מאבינו זרע הוא על מלך המשיח, כי אמרה אותו הזרע העתידי לבא ממקום אחר יהיה על ידינו, כי מאז נתעתדו לבא שתי פרידות טובות לבנות מהם מלכות בית דוד עד מלך המשיח שהן רות המואביה ונעמה העמונית, והוא מאמרם ז"ל (בראשית רבה נ טז) שאמר הוא יתברך מצאתי דוד עבדי היכן מצאתיו בסדום, ומה גם למאמרנו לפנינו כי הן הן בנות לוט, ומה גלגלן ה' לקבל שכר טוב כונתן הבכירה רות והצעירה נעמה, באופן שהליות רות האשה אשר הוכיח ה' להביא ממזאב להוציא ממנה רב טוב לבית ישראל היתה ראויה לבעוז, מה שאין כן אם היתה גיורת זולתה עם שכשרה תהיה. והנה ראתה נעמי קצת הוכחה בענייני בועז ואשר דבר לדות כי לצדקת וצנועה בתכלית היתה בעיניו, אך אמרה מי יודע אם בלב בועז שזו היא הפרידה טובה העתידה לבא ממזאב או היא זולתה ואין טובה רק כי כשרה היא, והוא כי אם יהיה לבו שלם כי זאת היא העתידה לבא לא יגעל בה, מה שאין כן אם אחרת היא. וגם נעמי בעצמה היה ספק זה בלבה, על כן מה עשתה אמרה בלבה אם אדברה אל בועז יקתנה לו או אשלח לו משרכין, והוא מסופק בעיניה לא ישמע ולא יאבה, על כן ייעצה כליותיה לאמר לה לעשות המעשה הזה, שתלך

למשכב בועז ותגל מרגלותיו לשם שמים כי גואל הוא, ושיהיה אחר כלותו לאכול ולשתות ושלא ידע הוא בשכבה כאומרה אל תודעי לאיש שלא יכיר בה, וגם לבא בלש שלא ידע בשכבה, אז אין ספק כי בועז יתן אל לבו אין זה כי אם זאת הבאה מבנות לוט, כי רחילא בתר רחילא אולא וכעובדי אמה כך עובדי ברתה, כי כאשר אחר כלות לוט לאכול ולשתות באה בלש ולא ידע בשכבה ותשכב את אביה לשם שמים שגלתה מרגלותיו ותשכב עמו כן עשתה זאת, ואם כן בודאי כי זאת היא ולא אחרת, באופן שעל ידי כן יחזיק בה ולא ירפנה כי אין כמוה להוציא ממנה על ידה שורש ישי אשר עומד לנס עמים, ומה גם למה שהפרידה הטובה היא עצמה הבכירה עצמה כי נפשה אותה ותעש את אשר היחלה לעשות פעם אחת ותשנה לה. באופן כי בשמוע נעמי אחרי דברה אליה אשר השיבה ותאמר לה כל אשר תאמרי אלי אעשה מיד נתחזק הדבר בלבה כי זאת הפרידה אשר הוכיח ה', ומה גם בועז בראותו המעשה ממש כעובדי אמה בפועל, נכנס הדבר בלבו ולא נח ולא שקט עד אם כלה הדבר ביום ההוא כמפורש בכתובים, הנה כי מחכמה עשתה נעמי הדבר וה' גמר על ידה. והנה עדיין להמתיק הדבר בלבה, אמרה לה נעמי דברים המתיישבים בל יהיה הדבר כמו זר נחשב בעיניה כאשר יבא ביאור התכת הכתובים בס"ד.

אמנם הנה כתבנו בסמוך, כי קבלה היתה בידם שהיתה פרידה טובה עתידה לבא ממזאב ליבנות ממנה מלכות בית דוד, גם כתבנו כי האשה הזאת דרך ייכום היה ענינה, כי רוח מחלוק בקרבה, ועל ידי הגואל אשר יקתנה אשר תלד יקום על שם מחלוק המת כנלמד מחכמי האמת, ובזה מתוך כשרון מעשיה היו גם בועז גם נעמי נותנים אל לבם אולי זאת האשה אשר הוכיח ה' לבא ממזאב, אך נעמי היה הדבר יותר חזק בלבה כי היא זאת, והיתה חוששת אולי לא כן הדבר בעצם בלב בועז, ועל כן אמרה אחכמה לשלחה אחרי אכלו ואחרי שתה לשכב אצלו להיות עמו, למען בועז יתן אל לבו כי זאת ולא אחרת העתידה לבא ממזאב, כי יראה מעשה ויזכור מעשה בת לוט אשר היה כתבניתו, ויסכים ויאמר אין זה כי אם רחילא בתר רחילא אולא וכעובדי אמה כך עובדי ברתה, ומה גם לאשר כתבנו למעלה כי רות היא עצמה בת לוט הבכירה והביאה הוא יתברך לעולם לבא לקחת לה שכר מחשבה טובה אשר כיוונה בשכב את אביה, והן זאת היתה עם לב נעמי כי על ידי ראות בועז המעשה הזה יתחזק בלבו הדבר ולא ישקוט האיש עד אם כלה הדבר.

היה דוד משלם תודות לה' על אשר לא קלל בועז את רות בחרדה אשר חרד, כי הלא אמר ברוכה את לה', ועל כן הוא יתברך שמר אותך מקללה. והוא כי הלא את בתי כלומר כי נערה את וכבתי לי תחשב בערך זקנתי, וגעלת בבחורים. ואשר נסתפקת אם את בת לוט אם לא, אני גוזר ואומר ואומר כי את ודאי היא ממש ולא אשה מזרעה בלבד, והטעם כי הלא היטבת חסדך האחרון מן הראשון, והוא אם שם לא היה מה שעשית את רק שבסיבת בואך מזרעה נדבקה בך מדתה, הנה זה היה אילן היה מה שעשית עתה דבר קטן מהדבר ההוא או דומה לו, אך לעשות יותר מהראשון אין כת בסבת בואך מזרעה להעדיף יותר על מה שעשתה היא, אך אין זה כי אם שאת ממש בת לוט והיטבת חסדך שעשית עתה שהוא אחרון מהחסד הראשון שעשית את בעצמך עם אביך, והוא לבלתי לכת וכו' והוא כי החסד אשר עשית אז עם העולם שאמרו ואיש אין בארץ לבא עלינו וכו' (בראשית יט לא), על כן לכל יאבד העולם עשית, אך אז שדבקת לאביך עם היותו זקן הוא שחשבת שאיש אין בארץ ועל כן לא הלכת אחרי הבחורים כי אינם, אך עתה ישנם, ועם כל זה לא הלכת אחריהם כי זה היה צודק אם לא היית מכוונת לשם שמים, בין אם היה הזקן שבחרת דל או עשיר.

הנה נעמי רבה
בכבוד רות

י ר' פְּרָכְיָה בְּשֵׁם ר' נְחֵמְיָה אָמַר, 'לְמַלְךְ שְׁהִיָּה עוֹבֵר מִמְּקוֹם לְמִקוֹם וְנִקְלָה מִרְגְּלֵי מַעַל רֵאשׁוֹ, עָמַד הַמֶּלֶךְ וְהַעֲמִיד פְּמַלְיָא שְׁלוֹ שָׁם וְעָשָׂה צְבוּרִים וְהִבִּיא מִקְבָּרוֹת וְכָבַר אֶת הַרְאשׁוֹנָה וְלֹא מִצָּא, הַשְּׁנִי וְלֹא מִצָּא וּבְשָׁלִישִׁי מִצָּאָה. אָמְרוּ מִצָּא הַמֶּלֶךְ מִרְגְּלֵי שְׁלוֹ. פֶּן אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַה צָּרָךְ הִיָּה לִי לִיחֹס שָׁם אֲרַפְכָּשֵׁד שְׁלַח עֶבֶר פְּלָג רְעוּ שְׂרוּג נְחוּר תָּרַח אֶלָּא בְּשִׁבְלֶךָ, (נחמיה ט ח) וּמִצָּאָתָּה אֶת לְבָבוֹ נֶאֱמַן לְפָנֶיךָ. פֶּן אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדוֹד, מַה צָּרָךְ הִיָּה לִי לִיחֹס פְּרִץ חֲצוֹן רָם עֲמִינְדָב נְחֻשׁוֹן שְׁלִמּוֹן בְּעוֹ עֶבֶד יְשִׁי דָוִד לֹא בְּשִׁבְלֶךָ, (תהלים פט כא) מִצָּאָתִי דָוִד עֶבְדִּי בְּשִׁמּוֹן קִדְשִׁי מִשְׁחָתִיו.

ויעל נועם מאמריה אלה השיב בועז, ויאמר ברוכה את לה' בתי וכו' לומר הנה תחלה אני דובר על לבך ואומר כי לא תדאגי על אשר שמת פניך כחלמיש והיית בסכנת הביא עליך קללה, כמו שאמרו ז"ל (רות רבה ו א) כי

דוד פת בעצרת וקו כל ישראל אוננין והקריבו למטר